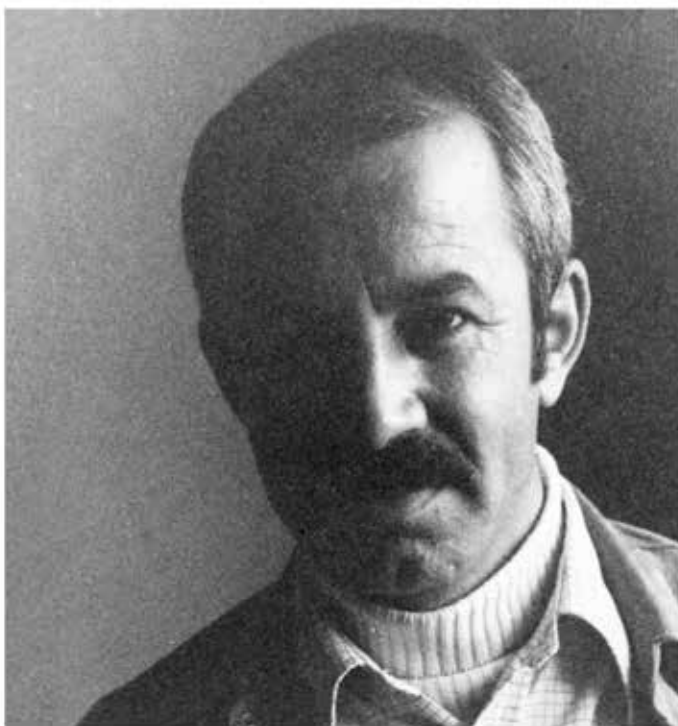

SEVGİLİ ERDAL

ERDAL ÖZ'E MEKTUPLAR

I. CİLT

Yayına Hazırlayan: SELİM BEKTAŞ

SEVGİLİ
ERDAL

ERDAL ÖZ'E MEKTUPLAR

I. CİLT

Can Çağdaş

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2019, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Yayına hazırlayan: Selim Bektaş

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 12584

ISBN 978-975-07-3974-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750739743

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

SEVGİLİ
ERDAL

ERDAL ÖZ'E MEKTUPLAR

I. CİLT

MEKTUP

♥can

Erdal Öz'ün Can Yayınları'ndaki kitapları:

Yaralısın, 1983

Kanayan, 1985

Gülünün Solduğu Akşam, 1986

Havada Kar Sesi Var, 1987

Odalarda, 1995

Sular Ne Güzelse, 1997

Bir Gün Yine Allı Turnam, 1998

Cam Kırıkları, 2001

Defterimde Kuş Sesleri, 2003

Yorgunlar, 2009

Düşünüyorum da, Müthiş Bir Şey! - Düzyazılar, 2016

Yarın, Nasıl Bir Gün Olacaksın? / Günlükler 1956-1998, 2016

ERDAL ÖZ, 26 Mart 1935'te Sivas, Yıldızeli'nde doğdu. Devlet memuru olan babasıyla birlikte Türkiye'nin değişik yerlerini dolaştı. Tokat Lisesi'ni bitirdikten sonra, İÜ Hukuk Fakültesi'nde başladığı yükseköğrenimini Ankara Hukuk Fakültesi'nde tamamladı. TDK Yayın Kolu'nda, Türk Sinematek Derneği Ankara Şubesi'nde çalıştı. İstanbul'da arkadaşlarıyla birlikte *a Dergisi*'ni çıkardı. İlk öykü kitabı *Yorğunlar*, 1960'ta a Dergisi Yayınları arasında çıktı. İlk romanı *Odalarda*, aynı yıl Varlık Yayınları'ndan çıktı. Ankara'da Sergi Kitabevi'ni açtı. 12 Mart Askerî Darbesi'yle başlayan karanlık dönemde siyasal görüşlerinden dolayı üç kez tutuklandı, hapis yattı ama yargılanma sonucunda aklandı. Bu dönemi işlediği *Yaralısın* adlı romanıyla 1975 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. 1975-1981 yılları arasında Cem Yayınevi'nin Arkadaş Kitaplar adlı çocuk edebiyatı dizisini yönetti. 1981'de Can Yayınları'nı kurdu. *Sular Ne Güzelse* adlı kitabıyla 1998 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, *Cam Kırıkları* ile 2001 Sedat Simavi Öykü Ödülü'nü aldı. *Kanayan* (1973) adlı öykü kitabında, *Deniz Gezmiş Anlatıyor* (1976) ve *Gülünün Solduğu Akşam* (1986) adlı anı-romanlarından sonra *Gülünün Solduğu Akşam*'a girmeyen notlar ve izlenimlerini 2003'te *Defterimde Kuş Sesleri*'nde topladı. SSCB gezisinin izlenimlerini içeren *Allı Turnam* (1976), 1998'de *Bir Gün Yine Allı Turnam* adıyla yeniden yayımlandı. *Havada Kar Sesi Var* adlı öykü kitabı 1987'de basıldı. *Dedem Korkut Öyküleri* (1979), *Alçacıktan Kar Yağar* (1982), *Babam Resim Yaptı* (2003) adlı üç çocuk kitabı yayımlandı. Erdal Öz, 6 Mayıs 2006'da aramızdan ayrıldı.

İçindekiler

Sunuş	11
Bilge Karasu	13
Salâh Birsal	31
Onat Kutlar	45
Gülten Akın	61
Aziz Nesin	87
Edip Cansever	91
Yaşar Kemal.....	167
Metin Demirtaş.....	183
İlhan Berk	199
Cahit Külebi.....	203
Konur Ertop	255
Yusuf Atılğan	265
Behçet Necatigil.....	331
Talip Apaydın.....	343
Yaşar Nabi Nayır	355
Ülkü Tamer	359
Ali Püsküllüoğlu.....	407
Cevdet Kudret	417

Sunuş

Kim bilir, bu kitaptaki mektupları yazan insanlar; bu mektupları bu dünyanın dışından bir uygarlığın şifrelerini çözmeye çalışır gibi olağanüstü bir hayranlık ve merakla okuyacağımızı söylesek –21. yüzyılda, sosyal medyadan dakika başı fotoğraf veya mesaj paylaşan, artık tanrılaşan algoritmik sistemlerle sürekli tüketime sürülen, birey olduğu yanılığında beslenirken bir yandan aynılaşan birer canavara dönüşmüş bizler, bu öfkeli varlıklar hakkında– ne hissederdilerdi? Erdal Öz'ün bize miras bıraktığı sunuş yazısıyla (bu kitapta da bulabileceğiniz) öğreniyoruz ki Yusuf Atılgan'la mektuplaşmalarını kendileri dışında yalnızca tek bir kişi okumuş o güne kadar.

J.D. Salinger, 3 Ekim 1974 senesinde *New York Times* gazetesine verdiği bir röportajda, meşhur olmadan önce yazdığı metinlerin korsan olarak yayımlanması üzerine ısrarla arayan ve dememiş isteyen gazeteciye şu açıklamayı yapar:

“Yayımlamamak benim için hâlâ muhteşem bir huzur; yayımlanmak ise korkunç bir özel hayat ihlalidir” (<http://movies2.nytimes.com/books/98/09/13/specials/salinger-speaks.html>).

“Yalnızca bir dakika konuşacağım,” diyen Salinger yaklaşık yarım saat konuşur ve özel hayat-yayıncılık ilişkisi üzerine oldukça ilgi çekici açıklamalar yapar. Ancak bu röportaj da, bugünlere geldiğimizde şu soruyu sordurur bize: Bir yazar vefat ettikten sonra, yaşarken yayımlamadığı metinleri yayımlamak yayıncılık ahlakına sığar mı? Franz Kafka üzerinden de günümüzde sık sık sil baştan yapılan bu tartışmayı burada tek-

rarlamayacağız elbette, ancak bu mektupları neden yayımlamamız gerektiğini düşündüğümüzü size açıklamalıyım:

Az sonra okurken de göreceksiniz, bu müthiş ve artık bugün benzerine rastlayamayacağımızı sandığımız insanlar, Türk diline ve edebiyat kültürüne kendilerini öylesine adamışlar, bu konuyu hayatlarında öylesine önceliklemişler ki çağdaş Türk edebiyatının çok sağlam temellere oturmasını sağlamla kalma-mışlar, güçlü bir eleştiri ve yayıncılık kültürünün de temellerini oluşturmuşlar. Bugün Türkiye’de her şeye rağmen yayıncılığın ülke genelindeki vasatlığa yenik düşmemesinin en önemli sebeplerinden biri olmuşlar, şüphesiz. Bugün -de/-da eklerini ayırmayı öğrenecek kadar dahi dil öğrenmeye tenezzül etmeyen ama sorsanız *milliyetçinin en kralı* olan tipleri gördükçe insanın başını elleri arasına alıp durduğu yerde kaybolması geliyor. Oysa günümüzde, ’50 kuşağı edebiyatçıları ve İkinci Yeni şairleri gibi Türk diliyle bizi tekrar tekrar barıştıran, bu dile olağanüstü özen gösteren, geliştiren yazarlar, şairler, müzisyenler varlar. Benim adıma bu mektuplar, geçmişe bakıp hayıflanmaktan çok günümüze bakıp bu insanları daha iyi görmemize yardımcı olabilirler. Bu nedenle de okurlarla paylaşmanın, yayımlamanın çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Son olarak, bu metinlere böyle bir görev yüklediğimi bilse, herhalde babam Erdal Öz okkalı bir küfür savururdu burada. Metni kendi yalınlığıyla bırakmamız gerektiğini söylerdi hep ve bunu öyle güzel anlatırdı ki. Neticede her okur kendi evreninden okuyacaktır öyle değil mi? Yine de bu mektupları yayımlamamızın gerekçesini sizlerle paylaşmak için bunları anlatmam gerekiyordu. Erdal Öz’ün de affına sığınarak konuyu kesip sizi mektuplarla baş başa bırakıyorum.

Can Öz

BİLGE KARASU

Ankara, 5/9/84

Suzül Erdal,

Mektubun beni çok sevindirdi. Ne yazık ki benim 24/8 günü yazdığım bu mektubun mecaz yerim saat önce elime geçti. Hemen yazıyorum; ardından, postaneye gidip atacağım mektubumu. Umarım, bayram postalarıyla birlikte kılolarına kurban gitemiz de hafta başında eline geçsin.

"Merhaba"na bendem de "merhaba"!

Sizim bilmenizi isterim Erdal. Benim "merhaba" etmemde zorunlu olarak geçtiklerimiz de çabırgeçtikler, sevildiklerimi bilmenizi de bilmenizle ilgiliydi. Çok temel bir "uzak durma"dan iteri giden bir şey. Kusura bakmamama dileyeceğim.

Mektubuna ekleyeceğim röportajın listeyi unutmuşum ama Eran yayıncılarından hatırladıklarımı da ekleyeceğim gibi, listem "başlangıç" bir liste olduğumu da bilirim. (Ama listeyi, içinden birkaç kitap seçmek için her zaman kulla-

hablirim. Elin deydiginde yollarını, olur mu?)

Adresim: Tunus cad. 67/3. Ayın 14'ünde
bir saatim var. Köyken oturuyup yolları teslim etmem
uzun sürmez. Evde saat 16.30'da hablirim. So-
kutak 9.15'e dek bana telefon edebilir, akşam beşte
gelineceğini söylersen daha da güzel olur ya. Tel-
fon edememen durumunda 16.30'dan sonra erde
sevi bekleyeceğimi bil. Umutludan söyleyeyim:
Tunus caddesi, Kavaklıdere'de; DİT Kurumunun
arkasındaki cadde. Vaktin varsa akşam genç-
ni de bizde yiyebiliriz. Konuşabileceğimiz başka
sey olsa gerek.

Kitaplar konusunda söyleyeceğim, kısaca, şö-
Ben de onun duyurumları için yayınlarda oluştun.
Bana şimdiden "genel" bir "evet!". Ayarların
konuşuyoruz. Roman konusunda şimdilik bir şey
var. Ama konuşarak, pek çok şeyi çare bulme-
liğini de biliyoruz.

İzlenimden geçiyim. Görmüş olduğumuz rumur
ile... Siziyle.

B. G.

5 Eylül 1984
Ankara

Sevgili Erdal,

Mektubun beni çok sevindirdi. Ne yazık ki senin 24/8 günü yazdığın bu mektup ancak yarım saat önce elime geçti. Hemen yazıyorum; ardından, postaneye gidip atacağım mektubumu. Umarım bayram postaları sıkışıklıklarına kurban gitmez de hafta başında eline geçer.

“Merhaba”na benden de “merhaba”!

Şunu bilmeni isterim Erdal: Benim “merhaba” etmemde görülebilecek gecikmeler ya da çekingenlikler, sevildiğini bilmen ya da bilmemenle ilişkisizdi. Çok temel bir “uzak durma”dan ileri gelen bir şey... Kusura bakmanımı dileyeceğim.

Mektubuna ekleyeceğini söylediğin listeyi unutmuşsun ama Can Yayınları’ndan habersiz olmam düşünülemeyeceği gibi, listenin “beğenilecek” bir liste olduğunu da biliyorum. (Ama listeyi içinden birkaç kitap seçmek için her zaman kullanabilirim. Elin değdiğinde yollarsın, olur mu?)

Adresim: Tunus Cad. [...] Ayın 14’ünde bir sınavım var. Kâğıtları okuyup notları teslim etmem uzun sür-

mez. Sen de saat 16.30'da olabilirsin. Sabah 09.15'e dek bana telefon edebilir, akşam kaçta gelebileceğini söylersen daha da güzel olur ya da telefon edememen durumunda 16.30'dan sonra evde seni bekleyeceğimi bil. Unutmadan söyleyeyim: Tunus Caddesi, Kavaklıdere'de; Dil Kurumu'nun arkasındaki cadde. Vaktin varsa akşam yemeğini de bizde yiyebiliriz. Konuşabileceğimiz birkaç şey olsa gerek.

Kitaplar konusunda söyleyeceğim kısaca şu: Ben de onur duyarım Can Yayınları'nda olmaktan. Sana şimdiden "genel" bir "evet!" Ayrıntıları konuşuruz. Roman konusunda şimdilik bir engel var. Ama konuşarak pek çok şeye çare bulunabileceğimi de biliyoruz.

Gözlerinden öperim. Görüşebileceğimiz umudu ile...
Sevgiler.

Bilge

7 Ekim 1984
Ankara

Sevgili Erdal,

Mektubunu alalı dört gün oldu. Senden hiç ses çıkmayışı beni meraklandırmıştı; gelmesine gelmiştin, öyle anlaşılıyordu mektubumu almış mıydın ki? Mektubunun gelmesi, bir bakımdan da sevindirici oldu. Bu zor haftalar, mektuplardan ötürü canım epey sıkıldı da...

Gösteri'deki duyuruyu gösterdiler. Sağ ol! Ay sonuna doğru İstanbul'a gitmem olasılığı yüksekçe. Tatil günlerinde (Cumhuriyet Bayramı tatili) seni Cağaloğlu'nda göremem ama telefonlaşıp bir yerlerde görüşmeğe çalışmamız, sanırım çok iyi olur; yüz yüze, göz göze konuşmak iş açısından daha verimli. Gidersem İstanbul'a 27 sabahı Füsün'un evinde olacağım. Sanırım onun telefonu da ya bağlandı ya da yakında bağlanacak. Senin telefonun?

*Troya*¹ ile başlamak iyi olur. O zamana dek romanın (*Gece'nin*) durumu belli olmuş olacaktır. *Troya*, bildiğin gibi 1963'te basılmış, pek iyi dağıtılmamış, yıllarca de-

1. *Troya'da Ölüm Vardı.* (Y.N.)

polarda kaldıktan sonra gene piyasaya çıkmıştı. Şimdi; en az beş-altı yıldır, eskicilerde bile bulunamıyormuş işittiğime göre. Senin kitaplarında kaç sayfa tutar, bilmem ama 160 gibi bir şey (?) denebilir belki. *Uzun Sürmüş...*¹ de 1972'den beri (gitgide bulunmaz olacak) "karaborsa" daymış. (Şu son aldığım haber, 8 yıl kadar önce, 350 liraya satıldığı oldu!) O da 160-170 gibi bir sayıyı ya bulur ya bulmaz. *Göçmüş Kediler*² geçen yıldan beri hemen hemen bulunmuyormuş. O, 210-220'yi bulabilir. Hele gerektiği gibi düzenlenirse. *Kısmet Büfesi* 1982 sözleşmesine göre 5 yıl için Adam'da. Çevirilerden *Ölen Adam*'ı Adam'la konuşmuştum geçen yıl. Cevat dün aldığım mektupta, "Hemen yolla, 84 bitmeden belki çıkar," diyor. Öbürlerini de konuşuruz görüştüğümüzde. Çeviri, yıllardan beri yapmadığım bir şey. Çevirmek isteyebileceğim bir kitap çıkmıyor değil arada bir. Ancak, sınırlı vaktimi kendi kitaplarımı yazmakla kullanmak isterim. Daha çok vakit bulmak, maaşım yerini tutacak paralara bağlı; anlayacağın, güç bir iş...

Koşullar, sözleşme, görüşeceğimiz vakte kalsın. *Troya*'yı sana getirebilirim ay sonunda gelirim oralara.

Benim bir önemli derdim, provaları okumak; en azından ön provayı görmek.

Sana şu anda "yeni" bir kitap veremeyecek durumda olmam karşısında, şöyle bir şey önerebilirim: Yazmakta olduğum (çok uzun olacağını sandığım) kitaptan, bir bütün (özel bir bütün) oluşturabilecek dört bölümü ayırabilirim. Bu "özel bütün"ün adı, kafamda birkaç yıldır ("şimdilik" kaydıyla) "Side Kitabı" adını taşır; bir buçuk bölümü yıllar önce yayımlandı dergilerde. Adı biraz de-

1. *Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı*. (Y.N.)

2. *Göçmüş Kediler Bahçesi*. (Y.N.)

ğışecek. Ayrıca (bir “ada” kitap olarak) yayımlanacak metin, büyük kitaba dağılmış biçiminden biraz değişik olacaktır sanırım. “Büyük kitap” da, bittiğinde (ömrüm yeterse...), gene sana geleceğime göre...

Durum böyle işte. Dilerim, ay sonunda görüşebilelim. Gözlerinden öperim. Sağlıcakla kal.

Bilge

28 Şubat 1985
Ankara

Sevgili Erdal,

Dün Süleyman Ege telefon etti, kitabın çıktığını haber verdi. Akşam gittim, kitaplarımı aldım.

Sana bu güzel, temiz kitap için teşekkür etmek isterim. Umarım metinde kalmış bir yanlış falan da yoktur. Öyle şeyler, bilirsin, sonradan belli olur.

Gözlerinden, yanaklarından öperim. Yakında görüşebilme umudu ile...

Bilge

Sevgili Erdal: Erdal Öz'e Mektuplar yazar, yayıncı ve örnek bir aydın olarak Erdal Öz'ün belki de en samimi portresini sunuyor. Başlarda heyecanlı bir üniversite öğrencisi, sonraları kuşağına yön veren bir yayıncı, iyi bir arkadaş ve düşünceli bir yazar olarak bu kültür insanını tüm yönleriyle gözler önüne seriyor.

Yaklaşık 40 yılı kapsayan bu mektuplarda, Erdal Öz ve dönemin yazarları, sadece edebiyat ve yayıncılık alanındaki düşüncelerini aktarmakla kalmıyor, günlük yaşamlarını, mücadele ve dertlerini de içten bir dille paylaşıyorlar. *Sevgili Erdal* bu yanılla, 50 kuşağını yakından tanımak isteyen okurlar, yazarlar ve yayıncılar için hazine değerinde bir belge niteliği taşıyor.

Sevgili Erdal: Erdal Öz'e Mektuplar'ın ilk cildinde Bilge Karasu, Salâh Birsnel, Onat Kutlar, Gülten Akın, Aziz Nesin, Yaşar Nabi Nayır, Yaşar Kemal, Metin Demirtaş, İlhan Berk, Konur Ertop, Behçet Necatigil, Talip Apaydın, Ali Püsküllüoğlu, Edip Cansever, Cahit Külebi, Ülkü Tamer, Cevdet Kudret ve Yusuf Atılgan gibi edebiyatımızın devlerinin mektupları yer alıyor.

#erdalöz #mektup #yazarmektupları #yayıncılık #dostluk #50kuşağı
#edebiyatdünyası

ISBN 978-975-07-3974-3

9 789750 739743

 can mektup

☞ canyayinlari.com ☜ twitter.com/canyayinlari f facebook.com/canyayinevi